

Date: 25th March-2026

**KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHDA BUXGALTERIYA SOHASINI
DASTURLASHNING AFZALLIKLARI VA VAZIFALARI**

Nabiyeva Muhtaram Sidiqjanovna

Namangan ilg'or kasbiy mahorat texnikumi maxsus fan o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada kichik biznes subyektlarida buxgalteriya hisobini avtomatlashtirish, dasturiy vositalardan foydalanishning ahamiyati, afzalliklari hamda asosiy vazifalari ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Shuningdek, raqamli iqtisodiyot sharoitida buxgalteriya dasturlarining samaradorligi, ularning boshqaruv qarorlarini qabul qilishdagi o'rni va amaliy ahamiyati yoritiladi.

Kalit so'zlar: kichik biznes, buxgalteriya hisobi, avtomatlashtirish, dasturlash, raqamli iqtisodiyot, moliyaviy boshqaruv.

Kirish

Hozirgi kunda raqamli iqtisodiyot sharoitida kichik biznes subyektlarining samarali faoliyat yuritishi ko'p jihatdan buxgalteriya hisobining to'g'ri tashkil etilishiga bog'liq. An'anaviy qo'lda yuritiladigan hisob-kitob tizimlari o'rni zamonaviy dasturiy vositalar egallamoqda. Bu esa nafaqat hisob-kitob jarayonlarini tezlashtiradi, balki xatoliklar sonini kamaytirib, boshqaruv samaradorligini oshiradi. Kichik biznesda buxgalteriya tizimini dasturlash va avtomatlashtirish bugungi kunda zarurat darajasiga yetgan bo'lib, bu jarayon korxonalar rivojlanishining muhim omillaridan biri hisoblanadi.

Asosiy qism

1. Kichik biznesda buxgalteriya hisobining o'rni

Kichik biznes subyektlarida buxgalteriya hisobi quyidagi asosiy vazifalarni bajaradi:

- moliyaviy holatni aks ettirish;
- daromad va xarajatlarni nazorat qilish;
- soliqqa tortish bazasini shakllantirish;
- boshqaruv qarorlarini qabul qilish uchun axborot taqdim etish.

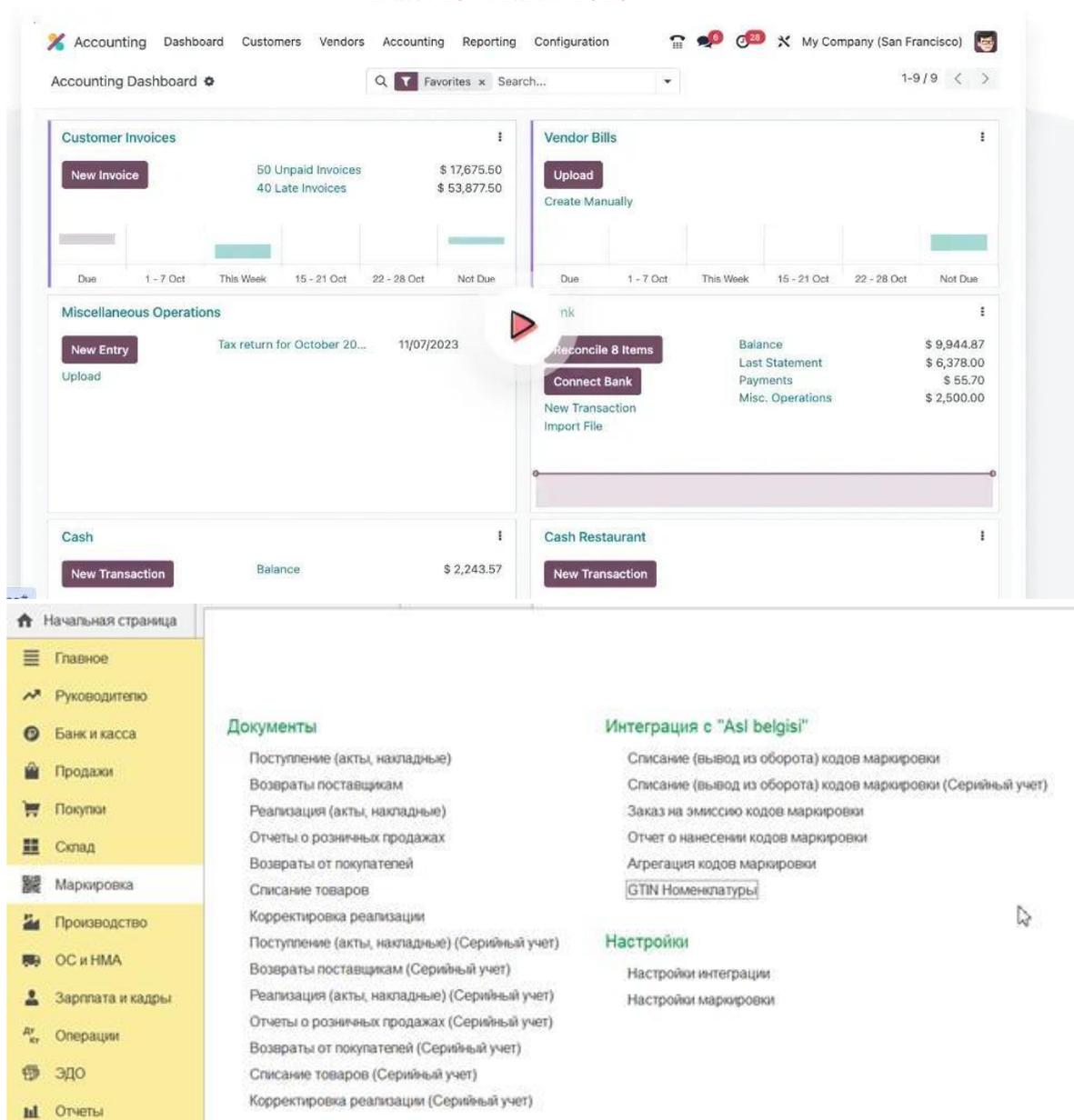
Biroq an'anaviy usullar orqali bu vazifalarni bajarish ko'p vaqt talab etadi va inson omili tufayli xatolik ehtimoli yuqori bo'ladi.

2. Buxgalteriya sohasini dasturlash tushunchasi

Buxgalteriya dasturlari — bu moliyaviy operatsiyalarni avtomatik ravishda qayta ishlovchi, tahlil qiluvchi va hisobot shaklida taqdim etuvchi dasturiy tizimlardir.

Date: 25th March-2026

BUXGALTERIYA TUSHUNCHASI VA AHAMIYATI

1 Buxgalteriya asosiy vazifalari

Buxgalteriya tushunchasi, moliyaviy operatsiyalarni tahlil qilish va hisob-kitob muammolari yechishdan iborat.

2 Axborot tizimlarining roli

Axborot tizimlari buxgalteriyada ma'lumotlarni to'plash, saqlash va tahlil qilishda katta ahamiyatga ega.

3 Malumotlar muhofazasi

Buxgalteriyada ma'lumotlar muhofazasi, konfidensiallik va ma'lumotlar himoyalashning ahamiyati va qoidalari.

4 Texnik taraqqiyotning o'zgaruvchan roli

Texnik taraqqiyot buxgalteriyada ish jarayonlarini sodda va samarali qilish, ma'lumotlarni tezlik va to'g'ri ko'rsatishda o'rin oladi.

Date: 25th March-2026

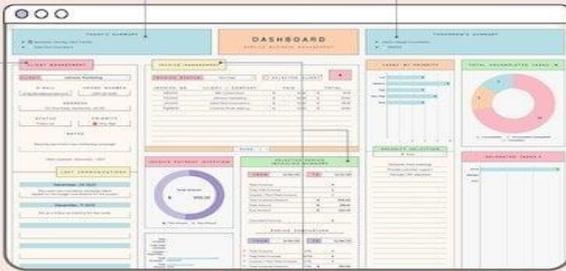

DASHBOARD INSIGHTS

- YOUR BUSINESS AT A GLANCE - ULTIMATE EFFICIENCY AND INSIGHT -

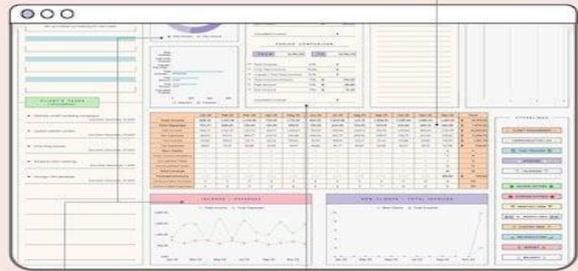
Track up to 6 CRITICAL EVENTS, including INVOICE PAYMENTS, TASKS, COMMUNICATIONS, and MORE, with 'Today's and Tomorrow's Summary' bars.

Track key FINANCIAL AND OPERATIONAL METRICS month by month, including income, expenses, tax figures, client activity, task progress, invoicing, and reconciliation status, with the 12-MONTH OVERVIEW

Streamline CLIENT MANAGEMENT and keep client info, communications, and tasks, organized.

Keep invoices organized, TRACK PAYMENT, and gain insights into your financial transactions effortlessly with our intuitive 'INVOICE MANAGEMENT' section.

Explore various GRAPHS and CHARTS that provide insights into your business.

'INVOICE SUMMARY COMPARISON' feature allows you to analyze and contrast invoice data between two selected periods

Serenata's Team

Eng keng tarqalgan dasturlarga quyidagilar kiradi:

- 1C Buxgalteriya

International Conferences
 Open Access | Scientific Online | Conference Proceedings

Date: 25th March-2026

- QuickBooks
- SAP Business One
- Zoho Books

Ushbu dasturlar yordamida korxonada moliyaviy faoliyatini real vaqt rejimida kuzatish imkoniyati yaratiladi.

3. Buxgalteriya dasturlarining afzalliklari

Buxgalteriya tizimini dasturlash kichik biznes uchun quyidagi muhim afzalliklarni beradi:

1. Vaqt tejalishi

Avtomatlashtirilgan tizimlar hisob-kitoblarni soniyalar ichida amalga oshiradi. Bu esa ish unumdorligini oshiradi.

2. Xatoliklarning kamayishi

Dasturiy algoritmlar inson omilidan kelib chiqadigan xatolarni minimallashtiradi.

3. Shaffoflik va nazorat

Moliyaviy operatsiyalarni to'liq nazorat qilish va tahlil qilish imkonini beradi.

4. Hisobotlarni tez tayyorlash

Soliq va moliyaviy hisobotlar avtomatik shakllantiriladi.

5. Masofadan boshqarish imkoniyati

Ko'plab zamonaviy dasturlar bulut texnologiyalari asosida ishlaydi.

4. Buxgalteriya dasturlarining vazifalari

Buxgalteriya dasturlarining asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

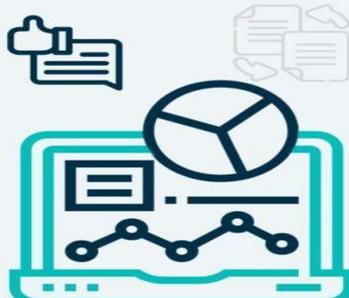
- xo'jalik operatsiyalarini ro'yxatga olish;
- buxgalteriya o'tkazmalarini avtomatik shakllantirish;
- moliyaviy hisobotlarni tayyorlash;
- soliq hisobini yuritish;
- ish haqi hisoblash;
- inventarizatsiya va aktivlarni boshqarish.

5. Kichik biznesni rivojlantirishdagi roli

State of Digitization in the Accounting Industry

65%

of accountants
say that **workflow automation** is important in the next 5 years

83%

of accountants
report that investing in digitization can **help in keeping up with the market**

91%

of accountants
say that new technology can add value to businesses

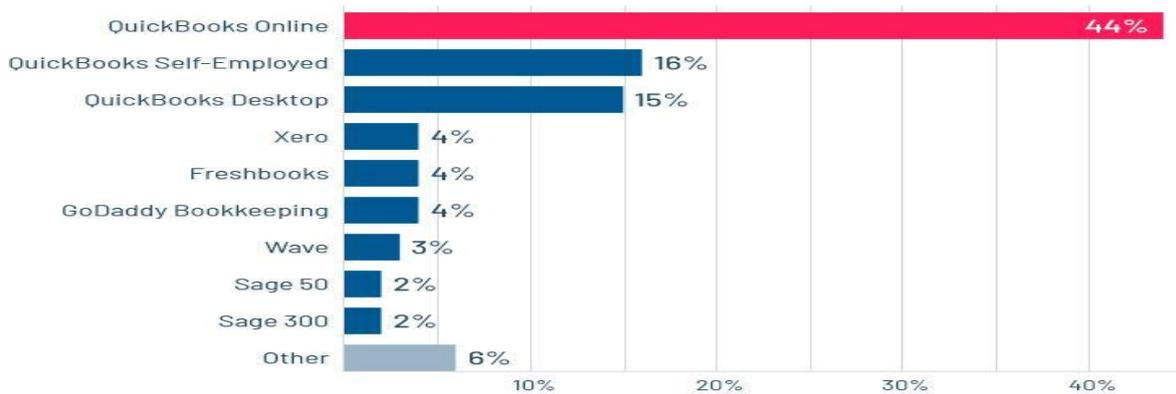
Source: Sage

Research.com

Date: 25th March-2026

Market Share of Small Business Accounting Software Companies

99 FIRMS.COM

Source: Codat

Buxgalteriya dasturlari kichik biznes rivojiga quyidagi yo'llar bilan ta'sir ko'rsatadi:

- **Strategik qarorlar qabul qilishni osonlashtiradi** — real vaqt ma'lumotlari asosida;
- **Moliyaviy intizomni oshiradi** — daromad va xarajatlar ustidan nazorat kuchayadi;
- **Raqobatbardoshlikni oshiradi** — zamonaviy texnologiyalarni qo'llash orqali;
- **Soliq yukini optimallashtiradi** — to'g'ri hisob-kitoblar orqali.

6. Muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari

Buxgalteriya tizimini dasturlash jarayonida ayrim muammolar ham mavjud:

Muammo

Dasturiy ta'minot narxining yuqoriligi
Mutaxassis yetishmasligi
Ma'lumotlar xavfsizligi
Moslashuv muammosi

Yechim

Bulutli xizmatlardan foydalanish
Kadrlar tayyorlash va treninglar
Zamonaviy himoya tizimlarini joriy etish
Lokal dasturlarni ishlab chiqish

Xulosa

Kichik biznesni rivojlantirishda buxgalteriya hisobini dasturlash muhim strategik omil hisoblanadi. U nafaqat hisob-kitoblarni soddalashtiradi, balki boshqaruv samaradorligini oshiradi, moliyaviy barqarorlikni ta'minlaydi va korxonaning raqobatbardoshligini kuchaytiradi. Kelgusida buxgalteriya tizimlarini yanada rivojlantirish, sun'iy intellekt va avtomatlashtirish texnologiyalarini keng joriy etish kichik biznes subyektlari faoliyatini yangi bosqichga olib chiqadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi "Buxgalteriya hisobi to'g'risida"gi Qonuni
2. Karimov I.A. Iqtisodiy islohotlar va rivojlanish strategiyasi
3. Zamonaviy buxgalteriya tizimlari bo'yicha ilmiy maqolalar

Date: 25th March-2026

4. QuickBooks va 1C rasmiy hujjatlari
5. Raqamli iqtisodiyot bo'yicha ilmiy manbalar

International Conferences
Open Access | Scientific Online | Conference Proceedings

